

Голас Рацзімы

№ 19 (1230) МАЙ 1972 г. Выхадне Беларускага Таварыства па Культурных Сувязях з Суайчыннікамі за Рубяжом ГОД Выхадня 17-ты ЦАНА 2 кап.

Ц Р Ы Ж М Е Т Ы М А Я

На роднае Палессе ў невяліку ў вёсачку Якша прыехаў пасціць былы канадскі шахцёр, наш зямляк Аляксандр Казубоўскі. Сорак пяць доўгіх гадоў не бачыў ён сваіх сыноў і братоў і чакаў сустрэчы з Рацзімай. Пабыўшы з імі тыдзень-другі, ён раптам у канцы красавіка сказаў, што павінен на некалькі дзён адлучыцца ў Маскву. «Чаму абавязкова цяпер? — спыталі ў яго. — Ад святкуў з намі Першае мая, а ў Маскву і потым паспееш». Госць адказаў: «Вас я пабачыў ужо і з вамі буду святкаваць Дзень Перамогі. А Маскву майскую, дэманстрацыю на Краснай плошчы наўрад ці ўдасца калі пабачыць. Трэба ехаць цяпер...»

І сыны, беларускія працаўнікі, зразумелі пачуцці ветэрана канадскага рабочага класа. Бо і самі яны, і іх суседзі, і ўсе савецкія людзі ў гэты дзень глядзяць і слухаюць Маскву, дзе з трыбуны Маўзалея кіраўнікі партыі і ўрада віншуюць працоўных краіны і ўсяго свету з вясеннім святкам міру і працы — Днём міжнароднай салідарнасці працоўных. Бо на першамайскае свята ў нашу краіну прыязджаюць дзiesiąты прафсаюзных і рабочых дэлегацый з усяго свету, каб прыняць удзел ва ўрачыстасцях на Краснай плошчы і потым, вярнуўшыся дадому, раскажаць аб іх сваім таварышам і сябрам. Вось чаму да намеру канадскага госця ўсе аднесліся з разуменнем і павагай.

Каму пашанцавала быць у святочнай Маскве, хто проста сядзеў перад экранам тэлевізара — кожны з задавальненнем слухаў прамову Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. Падгорнага, з якой ён выступіў на першамайскім мітынгу ў Маскве. Ён гаварыў аб пралетарскім інтэрнацыяналізме савецкіх людзей, і кожны з нас успамінаў аб той радасці, якую мы адчулі, даведаўшыся аб вялікай класавай перамозе англійскіх шахцёраў. Ён пасылаў палымнае прывітанне ўсім атрадам сусветнага рабочага руху, і мы разам з ім у думках віталі амерыканскіх і ірландскіх, іспанскіх і італьянскіх, аргенцінскіх і канадскіх рабочых, якія вядуць няспынную і цяж-

кую барацьбу з манопаліямі. Ён пацвярджаў нашу баявую салідарнасць з мужнымі патрыётамі В'етнама, Лаоса і Камбоджы, што змагаюцца супраць амерыканскай агрэсіі, а мы ад шчырага сэрца жадалі ім перамогі.

Напярэдадні і пасля Першага мая наша рэдакцыя атрымала шмат пісьмаў ад землякоў. У іх выказаны прыкладна такія ж пажаданні і думкі. Значыць, пралетарскі інтэрнацыяналізм і рабочая салідарнасць — гэта не прыгожыя словы, а вялікая рэальнасць сучаснага міжнароднага жыцця. В'етнам або рабочая Ірландыя не толькі пэкутуюць і змагаюцца — яны яшчэ і згуртоўваюць усіх сумленных людзей планеты для супрацьстаяння імперыялізму.

Першае мая — гэта і свята нашай свабоднай працы. У гэты сонечны дзень на Цэнтральную плошчу Мінска прыйшлі са сцягамі ў руках тысячы рабочыя беларускай сталіцы. Да іх былі звернуты словы першага сакратара ЦК Кампартыі Беларусі П. Машэрава, якія ён сказаў у сваёй прамове на мітынг: «Гонар і слава яго вялікасці рабочаму класу, перадавікам і наватарам нашай індустрыі, чыя натхнёная, самаадданая праца заслужоўвае самай высокай ацэнкі і найглыбейшай удзячнасці!» Гэтыя словы знайшлі сугучнасць у кожнага працаўніка рэспублікі, таму што нідзе і ніколі рабочы не карыстаўся такой павагай і не меў такога аўтарытэту, як пры сацыялізме. «Народнае дзякуй вам, працаўнікі палёў і ферм, удзельнікі бітвы, якая разгарнулася за вялікае збожжа на беларускай зямлі!» — гаварыў далей П. Машэраў, і мы ўсе далучаліся да гэтай удзячнасці — нашы сцягні памнажаюць плён сваёй працы з кожным годам, і сёлетна, можна не сумнявацца, яны паднясуць краіне і народу яшчэ багацейшы караван.

Весела і радасна праходзіла свята. Гэтану спрыяла і ласкавае сонца, і першы дзень цяпла пасля халоднага надвор'я, і першая зялёная ліста клёнаў і бяроз. Сёлетні Першамай, аднак, меў асаблівы каларыт — ён прайшоў напярэдадні 50-годдзя Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. На мітынгіх і дэ-

манстрацыях гучалі і палымнелі на транспарантах словы аб гэпяховым выкананні пяцігадовага плана, няспынным павышэнні народнага дабрабыту. І, разам з тым, працоўныя дэманстравалі дружбу і адзінства ўсіх нацый і народнасцей, аб'яднаных у вялікім Саюзе Саветаў.

Аглядаючы перадсвяточны Мінск і збіраючыся ў Маскву, Аляксандр Казубоўскі гаварыў: «Ваша сіла паходзіць ад таго, што вы жывяце і працуеце дружна, разам». Як тут не ўспомніць ленінскія словы аб тым, што перадавыя рабочыя ва ўсіх краінах інстынктам развалюць класа зразумелі і адчулі ўсе самае істотнае ў нашым вопыце сацыяльнай перабудовы жыцця. Бельмі важная частка гэтага бяспэчнага вопыту — дружба савецкіх народаў, згуртаванасць вакол сваёй партыі, супольнае імкненне ўсіх да адзінай мэты, аб чым так лакалічна сказаў канадскі рабочы. І ўсё гэта даў нам саюз, у які аб'ядналіся ўсе рэспублікі і якім мы сёння па праву ганарымся.

Саюз усіх свабодных народаў дапамог нам адолець ворага ў Вялікай Айчыннай вайне, Дзень Перамогі над якім мы таксама ўрачыста адсвяткавалі. У гэты дзень, што адзначаецца 9-га мая, мы пакланіліся брацкім магілам герояў, успомнілі партызанскія паходы, успомнілі тых, каго цяпер няма між нас, і паднялі тост за мір, за вечную мірную і стваральную працу, за шчасце нашых дзяцей і ўсіх працоўных людзей на зямлі. Тост гэты вымавіў і наш канадскі госць, які святкаваў Дзень Перамогі на Палессі і сыны якога са зброяй у руках адстаялі незалежнасць Саюза Саветаў.

Такі наш месяц май — харошы, радасны, святочны. Май — гэта для нас мір, свабодная праца, рабочая салідарнасць, дружба і перамога. Кожны, хто прыедзе з-за рубяжа і пабывае ў майскай Маскве або ў любой маленькай вёсачцы на Беларусі, абавязкова ўбачыць гэтыя добрыя прыкметы.

НА ЗДЫМКАХ: святочная дэманстрацыя працоўных у Мінску. Фота Э. ТРЫГУБОВІЧА.

МАЦІ ГЕРОЯЎ

Прэзідум Вярхоўнага Савета БССР за вялікую мацярынскую працу па выхаванні пяцёрных сыноў—верных абаронцаў Радзімы, актыўны ўдзел у ваенна-патрыятычным выхаванні працоўных і ў сувязі са стагоддзем з дня нараджэння Указам ад 7 красавіка 1972 года ўзнагародзіў Настасію Фамінічну Купрыянаву ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Больш за ўсё хвалілася маці за Пецю. Гарачы, партысты пятаццацігадовы юнак не мог уседець дома. Адночы прыйшоў позна. Нешта прынес з сабой. Аказалася — вінтоўка.

Калі ўся сям'я сабралася зноў, было вырашана: трэба ісці ў лес, да партызан. Сямейным узводам Купрыянавых звалі іх у брыгадзе «Разгром». Сыны хадзілі ў разведку, удзельнічалі ў баявых аперацыях. А яна, маці, гатавала байцам ежу, шыла, мыла. Тут прыйшло да яе першае гора. З аднаго задання не вярнуўся Міхаіл.

Надышоў 1944 год. Нашы войскі вызвалілі Беларусь, але вайна працягвалася. І старэйшыя сыны Мікалай, Сцяпан і Уладзімір адразу ж пасля вызвалення пайшлі на фронт. Праз некаторы час у армію пайшоў і Пётр...

А неўзабаве маці амаль адначасова атрымала дзве пахавальныя. Загінулі Мікола і Сцяпан. Трэцяя пахавальная прыйшла пазней. Разам з ёй маці атрымала салдацкі трохкутнік, у якім камсорг часці, дзе служыў яе Пятро, раскаваў аб подзвігу і смерці сына.

Указам Прэзідума Вярхоўнага Савета СССР Пятру Купрыянаву пасмяротна было прысвоена званне Героя Саветаў Саюза.

З шасці сыноў жывым застаўся толькі Аляксей. Але маці лічыць, што ён не адзін у яе. Сынамі лічыць яна ўсіх салдат часці, дзе служыў яе Пётр і ў спісы якой ён занесен навечна. Гэта яны падарылі ёй партрэт Пятра, які вісіць цяпер у яе кватэры. Часта бывае маці ў гасцях у воінаў.

Вялікая сям'я ў Настасіі Фамінічнай. Вялікая і ў прамым сэнсе гэтага слова. Адзінаццаць унукаў і трынаццаць праўнукаў у яе.

У сувязі з юбілеем Настасіі Фамінічнай Купрыянавай свае прывітанні салдацкай маці прыслалі Маршал Саветаў Саюза І. Баграмян, тройчы Герой Саветаў Саюза генерал-палкоўнік звычайны А. Пакрышкін, генерал-маёр танкавых войскаў В. Сінчылін і многія іншыя военачальнікі і грамадскія дзеячы. Выканком Жодзінскага гарадскога Савета прысвоіў Н. Купрыянавай званне ганаровай грамадзянкі горада.

У ТЫЯ красавіцкія дні літаральна не зачыняліся дзверы кватэры № 9 па вуліцы імя 50-годдзя Кастрычніка ў Жодзіна. Сюды ішлі піянеры, моладзь, знаёмыя і незнаёмыя людзі. Ішлі, каб аддаць даніну павагі Маці.

Вялікая сям'я была ў Настасіі Фамінічнай: шэсць сыноў і дачку нарадзіла яна. Уся вёска (а горад Жодзіна тады быў невялікай вёскай) ведала дружных, вясёлых і працавітых дзяцей Купрыянавых. Радавалася матчына сэрца, што такія добрыя растуць у яе сыны. Вось ужо старэйшыя сваімі сем'ямі абзаваліся. Унукі нарадзіліся.

Усё гэта перакрэсліла вайна. Жорсткія баі ішлі недалёка ад Жодзіна. А калі адступілі нашы войскі, у вёсцы з'явіліся чужынцы ў шэра-зялёных мундзірах.

Кветкі вечнай памяці.

Фота Я. МАКАРЧУКА.

ГЭТА здарылася на зыходзе апошняга, чацвёртага года вайны, незадоўга да перамогі Узвод, якім камандаваў лейтэнант Якаў Меляшкewіч, ураджэнец Беларусі з-пад Гродна, атрымаў баявы загад: захапіць мост праз невялікую рачулку ля падножжа Зялаўскіх вышын і ўтрымліваць яго да падыходу галоўных сіл палка, а калі будзе магчыма, то і адбіць у праціўніка хоць бы невялікі ўчастак за ракой як плацдарм.

Імклівай атакай яны змялі абарону гітлераўцаў. Толькі да гэтага часу лейтэнант Меляшкewіч ўжо не было ў жывых.

Пасмяротна яго ўзнагародзілі ордэнам Айчынай вайны першай ступені. Узнагароду гэтую потым перадалі на вечнае захоўванне яго сям'і.

...Ішлі гады. Падрастаў і дужэў Алясць, сын лейтэнанта Меляшкewіча. Сярэдняя школа, потым тэхнікум, а потым і армія.

— Будзь, сыноч, добрым

НАШЧАДКІ ПЕРАМОЖЦАЎ

Пад покрывам красавіцкай ночы ўзвод непрыкметна падыйшоў да моста і атакаваў яго ахову. У неба ўзляцелі асляпляльныя ракеты, па мосце ярасна ўдарылі варожыя кулямёты, не разбіраючы, дзе былі свае і дзе савецкія салдаты. Агонь у адказ адкрыла і наша артылерыя. Гэта аблегчыла становішча ўзвода. Байцы здолелі праскочыць на сотню метраў за мост і заняць той самы патрэбны кавалак зямлі — плацдарм.

Лейтэнант Меляшкewіч паспяваў усюды, арганізуючы абарону на захопленым рубяжы. І вось пачаліся шалёныя атакі ворага. Адна... другая... трэцяя... Узвод выстаяў. Таялі сілы байцоў, але ніводзін з іх не зрабіў і кроку назад.

Хутка да месца гераічнага бою падаспелі галоўныя сі-

салдатам, беражы гонар бацькі, — гаварыла маці, праводзячы Аляся на службу.

Здарылася так, што трапіў Алясць якраз у той самы гвардзейскі полк, у саставе якога ваяваў яго бацька.

Два гады службы прайшлі хутка. Параўнаўшыся з маці, Алясць, выраны сваё жыццё звязаць з арміяй.

Па рэкамендацыі камандавання і паспяхова здаўшы экзамены, Алясць паступіў у ваеннае вучылішча. Скончыў яго і стаў, як і бацька, афіцэрам.

...Складаныя і разнастайныя абавязкі камандзіра. Не толькі на вайне, а і ў мірнай службе іншы раз чакаюць яго нялёгкае выпрабаванні. Але лейтэнант з'яўляецца дастойным пераемнікам свайго бацькі-пераможцы.

Мікалай ПАРШЫН.

ЮБІЛЕЙНЫЯ ГРАМПЛАСЦІНКІ

Усесаюзная фірма грампласцінак «Мелодыя» да 90-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы выпускае пласцінку-гігант, у якую ўключана лепшыя творы народнага паэта. Пласцінка пачынаецца запісамі голасу Я. Купалы, зробленымі ў 1934 і 1936 гадах. Аўтар чытае паэтычнае прывітанне першаму усесаюзнаму з'езду пісьменнікаў і верш «Песня будаўніцтва».

У выкананні лепшых музыкантаў і вакалістаў запісаны раманы А. Туранкова «І вецер, і сокол, і я», хор Я. Цікоцкага «Занецілася сонца», лірычная замалеўка Ю. Семянкі «Явар і каліна», хор С. Палонскага «Я калгасніца», урачысты хор А. Багатырова «Добры дзень,

Масква» і некаторыя іншыя музычныя творы на словы Я. Купалы. Паэма «Курган» прагучыць у выкананні Б. Платонава.

Другая пласцінка такога ж тыпу прысвечана 90-годдзю Якуба Коласа, творчасць якога таксама знайшла шырокае адлюстраванне ў творах нампзітараў рэспублікі. У юбілейны запіс увайшлі творы М. Насю, А. Туранкова, М. Чуріна, Л. Абелівіча, фрагменты з оперы А. Багатырова «У пущах Палесся», Урыўкі з «Новай зямлі» і «На ростанях» прачытаюць Л. Рахленка і В. Тарасаў.

Кожная з пласцінак выйдзе тыражом у 10 тысяч экзemplараў.

населенія героічная абарона Брэстскай крэпості, Одэсы, Севастополя, Кіева, Масквы, Ленінграда, Сталінграда.

«Істинная дружба народаў Советскага Саюза, взлелеяная в мирное время, — говорил видный деятель партии и Советского государства М. Калинин, — ярким пламенем вспыхнула в годы войны и удивила за рубежом не только наших врагов, но и друзей. Эта дружба закалилась в тяжелых военных испытаниях».

В минувшей войне победили Советские Вооруженные Силы. Созданные для защиты завоеваний Октября, они с честью пронесли свои боевые знамена через всю историю Советского государства. Военная организация Страны Советов оказалась совершеннее, могущественнее военной организации агрессивного фашистского империалистического государства. Советская военная наука и военное искусство наглядно продемонстрировали свое превосходство над военной наукой и военным искусством фашистской Германии.

Великая Отечественная война носила всенародный характер. Широко проявленное по инициативе партии партизанское дви-

жение. На захваченной врагом территории действовали около 6 200 партизанских отрядов и групп, в составе которых насчитывалось 1 300 тысяч патриотов. Партизанское движение явилось важным стратегическим фактором войны. В нем также проявилась братская нерушимая дружба народов СССР. По далеко не полному данным, среди 220 тысяч украинских партизан были 36 592 русских, 19 174 белоруса и 3 211 представителей 38 других национальностей. Отряды партизан Белоруссии составляли: 71,6 процента — белорусы, 19,29 процента — русские, 3,89 процента — украинцы, 5,72 процента — сыны других национальностей.

Советские Вооруженные Силы, разгромив фашистскую Германию и империалистическую Японию, избавили от угрозы порабощения народы Европы и Азии, принесли им свободу и независимость. В ходе наступления Советская Армия получила строжайшие директивы Государственного Комитета Оборона не вмешиваться во внутренние дела освобожденных государств, предоставить их народам право самим решать свою судьбу. Эти директивы вытекали из политики Коммунистической партии, на-

правленной на оказание помощи порабощенным фашизмом народам Европы в их справедливой борьбе за независимость и свободу, из идей пролетарского интернационализма, которым она всегда верна.

Свой интернациональный долг Советская Армия выполнила и в отношении порабощенных милитаристской Японией народов Азии. Решающее поражение, которое советские войска нанесли ударным сухопутным силам Японии — ее миллионной Квантунской армии, явилось важнейшим фактором освобождения от гнета иноземных захватчиков многих народов Азии, в первую очередь Китая, Кореи, Вьетнама.

Священной борьбой советского народа руководила ленинская Коммунистическая партия. Все принципиальные вопросы управления страной, ведения войны решались Центральным Комитетом партии — Политбюро, Оргбюро и Секретариатом. За годы войны состоялось свыше 200 заседаний этих руководящих партийных органов. Решения, которые вырабатывались ЦК партии, проводились затем через Президиум Верховного Совета СССР, Совнарком, а также через Государственный Комитет Оборона и

Ставку Верховного Главнокомандования.

В годы войны сложилась четкая система партийного руководства Вооруженными Силами. Стратегические планы, как правило, рассматривались совместно членами Политбюро ЦК партии и Ставки. Члены и кандидаты в члены Политбюро ЦК, входя в состав военных советов фронтов или систематически выезжая на наиболее ответственные направления, своим опытом и авторитетом помогали быстро и правильно решать на месте сложные задачи вооруженной борьбы.

Коммунисты всегда были впереди. Они личным примером и пламенным словом увлекали в бой за собой остальных воинов. Почти три четверти Героев Советского Союза — коммунисты. На поле боя во имя победы погибло около двух миллионов коммунистов.

Победа Советского Союза над фашистской Германией и милитаристской Японией создала благоприятные условия для развития и успешного завершения социалистических революций в странах Европы и Азии, образования мировой системы социализма. Эта победа оказала глубочайшее воздействие на борьбу народов

за мир, демократию и социализм, на развитие международного коммунистического и рабочего движения, национально-освободительной борьбы в колониальных и зависимых странах.

Итоги Великой Отечественной войны убедительным образом показали, что в мире нет таких сил, которые смогли бы сокрушить социализм, поставить на колени народ, верный идеям марксизма-ленинизма, преданный социалистической Родине, сплоченный вокруг ленинской партии.

Эти итоги — грозное предостережение империалистическим агрессорам, суровый и незабываемый урок истории.

XXIV съезд КПСС особо указал на необходимость бдительно следить за происками империалистических государств и постоянно держать в центре внимания вопросы военного строительства, укрепления могущества и боеспособности Советских Вооруженных Сил. Вместе с армиями стран социалистического содружества они находятся в постоянной готовности дать сокрушительный отпор любому агрессору.

Виктор МАЦУЛЕНКО, генерал-майор, профессор, доктор исторических наук.

ПРАЗДНИК ТРУЖЕНИКОВ

Праздник тружеников всей земли — день Первого мая отмечают миллионы людей. А еще больше живут надеждой на свое скорое избавление от угнетателей. Пока каждый народ отмечает его так, как позволяют обстоятельства.

Я часто мысленно представляю, сколько всего свершилось при моей жизни. Особенно запомнились годы 1929 и 1930, когда я служил в польской армии. Накануне Первомайского праздника нас держали в боевой готовности, чтобы мы не могли вместе собраться. Однако мы все равно собирались, проводили собрания, пели песни.

Потом мне пришлось покинуть Родину. Запомнился день, когда пришла радостная весть: все белорусские земли воссоединены в единую республику — БССР. Потом была победа над злейшим врагом человечества — фашизмом. Самым важным событием за последнее десятилетие я считаю XXIV съезд КПСС, ибо там решалось будущее не только Советского Союза, но во многом всех людей на земле. Сравниваю прошлое и настоящее и убеждаюсь, что время работает на нас, хотя, несомненно, много трудностей еще впереди. Уверен, что придет час, когда Первомай будут свободно праздновать везде и всюду. К сожалению, сейчас еще есть народы, которые томятся под гнетом эксплуататоров, а другие истекают кровью на полях сражений, защищая свою независимость и право на мирную жизнь.

Сегодня мы являемся свидетелями того, как правящая верхушка Соединенных Штатов погружается в трясину кризиса, внутреннего и внешнего. В это же время социалистические державы с каждым днем крепнут. Скоро капитализм не в силах будет соревноваться с социализмом.

Ирина и Алексей ГРИЦУК.

Канада.

СТРАНА РАВЕНСТВА, БРАТСТВА И СЧАСТЬЯ

Уважаемые сотрудники Белорусского товарищества, редакции газеты «Голас Радзімы» и радиостанции «Савецкая Беларусь», дорогие соотечественники! От души поздравляем вас с Международным праздником тружеников

1 Мая и 27-й годовщиной исторической победы над фашистской Германией, желаем дальнейших успехов нашей славной Советской Родине — защитнице мира во всем мире.

Международный день солидарности тружеников отмечается теперь во многих странах мира. Это немалое завоевание рабочего класса.

Еще перед второй мировой войной официально Первое мая во Франции не праздновалось. А если кто-нибудь в этот день отсутствовал на работе, его штрафовали, а на некоторых предприятиях даже заносили в списки неблагонадежных. Положение начало меняться только с 1936 года, когда к власти пришел Народный фронт. По примеру Страны Советов Первое мая теперь торжественно и радостно отмечается как праздник весны, мира, труда.

Но нигде Первомай не празднуется с таким размахом и ликованием, как в Советском Союзе. Человек труда здесь пользуется всеобщим уважением и почетом, он хозяин страны, ее несметных богатств. Коммунистическая партия и Советское правительство проявляют постоянную заботу об улучшении жизни и условий труда всех граждан своей страны. С каждым годом все больше средств отпускается на нужды науки и просвещения, медицины и социального обеспечения тружеников.

Эти радостные перемены отмечают все, кто посещает нашу Родину. Они восхищаются высоким уровнем развития промышленности и сельского хозяйства, возрожденными из руин и пепла городами, мужеством людей, выстоявших и победивших в смертельной схватке с германским фашизмом. В невиданно короткий срок советские люди восстановили разрушенное войной народное хозяйство и не просто построили то, что было раньше, а и учли все новейшие достижения. Своим трудом они вывели страну в число ведущих держав мира по всем отраслям.

А начался этот необычайный взлет, это «русское чудо», в октябре 1917 года, когда под руководством великого Ленина и партии коммунистов народ взял власть в свои руки. И вот уже более полувека продолжается триумфальное шествие Страны Советов, страны равенства, братства и счастья.

Совсем иное положение наблюдается на Западе. Здесь рабочий ежедневно дрожит за завтрашний день, который может принести ему безработицу, нужду и лишения. Вичом рабочего класса

является и непрочность финансового положения. Бесконечный рост цен на различные товары, продукты питания ухудшает и без того шаткое материальное положение трудящихся. Как тут не вспомнить об уважении к людям труда, которое неизменно проявляет Советское правительство!

От всей души мы благодарим вас за посылаемые нам газеты и за радиопередачи. Они помогают нам поддерживать связь с дорогой и вечно любимой Родиной, сообщают о том важном и интересном, что происходит в жизни страны.

С уважением
Станислав и Владимир ЛИХОТА.

Франция.

ПОКАЖЕТ БУДУЩЕЕ

Наши поздравления коллективу редакции «Голас Радзімы» и Белорусскому товариществу с праздником 1 Мая и Днем Победы!

Нового в нашей жизни пока не предвидится ничего. На политической арене в стране уже идет подготовка ко всеканадским выборам, которые состоятся летом. Повсюду разъезжают агенты с агитационными воззваниями от консерваторов и либералов, привлекая граждан на свою сторону. Кто будет править нашей страной, покажет будущее.

Николай ДУВАТОВКА.

Канада.

МЫ БЫЛИ С ОТЧИЗНОЙ

В Америку я приехал шестнадцатилетним мальчишкой. С тех пор (с 1905 года) я не видел ни широкого и быстрого Немана, ни своей деревни Русаки, затерявшейся где-то в лесах под Лидой.

Но, поверьте, душой я всегда жил и живу на Родине. Ее успехи и достижения — радость для меня, ей трудно — и я переживаю.

В этом письме я хочу рассказать о том, как мы, выходцы из Белоруссии и России, переживали за нашу страну во время второй мировой войны, как стремились помочь нашим соотечественникам одолеть фашистов.

...Вскоре по окончании первой мировой войны в нашем городе Ваинланде поселился молодой немец. Он приехал из Германии и получил работу в хлебопекарне, хозяином которой тоже был человек немецкого происхождения.

На протяжении многих лет этот немец доставлял фермерам, в том числе и мне, хлеб и другие кондитерские изделия. Так что мы были хорошо знакомы. Однако никогда подолгу не беседовали. Весь наш разговор состоял из традиционных «Доброе утро!», «Как вы поживаете?» и «Что нового у вас?»

Три раза в неделю он привозил хлеб и три раза в неделю мы говорили одни и те же фразы. О политике мы никогда и словом не обмолвились. Он не знал моих политических убеждений, а я его.

Наступил роковой, злосчастный день двадцать второго июня 1941 года. По обыкновению я встал в семь утра и включил радио, чтобы послушать новости. Известия, которые я услышал в то утро, были страшные: гитлеровцы перешли во многих местах советскую границу и бомбили Одессу, Киев, Минск и другие советские города.

Такая неожиданная и потрясающая новость сильно подействовала на меня. Не успел я опомниться, прийти в себя, как в этот момент появляется доставщик хлеба и, даже не скрывая улыбки, спрашивает:

— Джо, ты слышал сегодняшние новости?

— Да, слышал.

— Теперь пропала Россия! Руслан капут!

— Ты так думаешь? Мы еще увидим...

Я не знал, что значит немецкое «капут», но инстинктивно понял, что оно обозначает или России конец или пропала Россия. Для меня легче было бы, если бы он ударил меня обухом или молотом по голове, нежели сказал это мерзкое «Капут Россия!».

Он оставил хлеб и уехал. В то же самое время он оставил свой грязный и проклятый «капут» в моей голове. Весь день я то включал, то выключал радио. Известия были одно хуже другого. Немцы идут, немцы наступают, немцы уже захватили такой-то город. День тянулся бесконечно.

Наступила ночь. Весь вечер я не отходил от радио и все слушал и думал: «Неужто Россия будет побеждена фашизмом; не верю, чтобы это случилось, нет, нет! Однако же вся Западная Европа уже в руках фрицев... Но Россия... Нет, России они никогда не возьмут, никогда!».

Время шло. Каждый день приходили все более печальные, более страшные новости: фашисты идут вперед, берут город за городом.

Но надо же что-то делать, что-то предпринимать, чтобы хоть чем-нибудь пособить родной стране, а не только

жить надеждой, что фашисты проиграют начатую ими войну. Бездействие подобно преступлению по отношению к Родине. Я обратился в объединение русских фермеров-птицеводов, в котором состояло около 60 человек, с предложением создать организацию по оказанию помощи нашей Родине — России.

Мое предложение было поддержано всеми членами. Назвали нашу организацию Русская военная помощь. Было выбрано правление, в котором я занял место казначея, и организация приступила к работе. К нам присоединились украинцы, поляки, чехи, словаки и евреи.

Дело помощи русским началось с денежных пожертвований. Все друзья, знакомые и незнакомые, помогали нам собирать добровольные взносы. К моему великому удивлению, даже те русские, которых мы называли бело-гвардейцами, потому что они дрались против большевиков в России, не только сами жертвовали, но и собирали разного рода пожертвования от своих друзей и знакомых — деньги, одежду, обувь.

Русская военная помощь действовала всю войну. Мы собрали несколько тысяч долларов и тонны одежды, обуви и других вещей и все это послали в Советский Союз.

Фашизм был побежден. Не сбылось предсказание того немца — «Руслан капут», как не сбылись бредни и самого Гитлера.

Ням, старым эмигрантам из России, приятно сознавать, что и мы в трудную годину были вместе с Родиной, делали все возможное, чтобы приблизить час ее торжества.

США. Осип ОСОВИК.

ГАНАРЫМСЯ ТАБОЙ, РАДЗІМА!

Дарагая Радзіма! Віншую цябе з Першамайскім святам. Мы, верныя сыны твае, рассыпаныя па ўсім свеце, заўсёды ганарымся табой!

Першым у гісторыі чалавечтва рабочы клас разам з усім працоўным людзям з былой царскай Расіі здолела вызваліцца ад прыгнёту і эксплуатацыі і запаліць факел свабоды. Савецкія людзі першымі адкрылі шлях у космас і цяпер ва ўсіх краінах свету ведаюць слова «спутнік». Савецкі народ выстаўляе перад наваляй гітлерызму здзіўлены ўсіх сваёй мужнасцю і стойкасцю.

Няхай жыве і квітнее наш народ!
Янка ШКРАБ.

ЗША.

Мінск. Новыя дамы на праспекце Пушкіна.

Фота І. ЗМІТРОВІЧА.

ШЛЯХ ДА КОЛАСА

Творчасць Якуба Коласа аказала і аказвае плённы ўплыў на развіццё беларускай культуры — тэатра, музыкі, жывапісу, кіно, эстрады.

З выкананнем паэтычных і праязных твораў народнага песняра звязаная сваю шматгадовую дзейнасць майстар мастацкага чытанья заслужаны дзеяч культуры БССР А. Слесарэнка, аўтар кнігі «Дарогі абліччы».

ЧЫТАЛЬНІЦКІ ДЭБЮТ

Многа год назад у глыбіні беларускага Палесся, на Брагіншчыне, будучы вучнем школы першай ступені, я вывучыў напамяць надзвычай папулярны сярод вясковага людзю верш «Асадзі назад». Вучыў яго пасля ўрокаў у класе ў прысутнасці дзеда Гаўрылы, які паліў грукі і вартаванне «наша вучылішча».

Прыслухаўшыся да верша, які я паўтараў у голас, дзед адразу назваў аўтара:

— Якуб Колас... Во хто гэта напісаў. Але так ён, браце ты мой, падпісае толькі вершы. Для ўсяго ж іншага ў яго ёсць другое імя — Тарас Гушча. Калі дзе давадзіцца прачытаць таго, другога, то ведай, што ён ніякі не Гушча, а ўсё той жа Якуб Колас.

Толькі значна пазней я даведаўся, што наш вартанік працягваў такі «бляск эрудыцыі», будучы амаль непісьменным чалавекам. Ён даходзіў да ўсяго прыроджанай кемлівасцю і выключнай памяццю. Школьны вартанік чытаў напамяць сялянам, вучням і наогул першаму стрэчнаму вялікім раздзелам «Новай зямлі». Гэты самабытны дзед якраз і быў тым першым чалавекам, які абудзіў у мяне любоў да творчасці Коласа і з'явіўся мам найпершым настаўнікам у чытанні.

Завучаў гэты дзед Гаўрыла дома, уважліва слухаючы чытанне унука Лаўрэна, які рыхтаваў урокі. Гэта быў старанны хлопец, заўзятый чытач школьнай бібліятэкі, але нейкі бясспамятны. Не ў прыклад свайму дзеду ён ніколі не запамінаў вершаў. Як толькі адкладваў на якую гадзіну кніжку, завучанае адразу ж вылетала з галавы. У такіх выпадках дзед падаваў унуку «рэплікі». З дзедавай памяццю дзівілася ўсё наваколле.

Дзед Гаўрыла любіў тэатральнае мастацтва і шчыра яму служыў. У сельскім драмгуртку яму адводзілі незайздросную ролю сфлэра. Але дзеда гэта не засмучала — часта ён рабіў яе галоўнай. Седзячы ў будцы, дзед «падаваў гэтыя» проста з галавы. Чатырох-пяці рэпетыцый было даволі, каб стары ведаў усю п'есу напамяць. Падказваючы «артысту», які заблытаўся ў словах, сфлёр настолькі ўзвышаў голас, што яго ўжо можна было пачуць у самым канцы залы. І

прысвечанай тром выдатным дзеячам савецкай культуры — Я. Коласу, А. Дайжэнку, С. Эйзенштэйну.

Сёння мы пачынаем друкаваць успаміны Аляксея СЛЕСАРЭНкі, у якіх аўтар расказвае аб сустрэчах з Якубам Коласам, аб сваім шляху да авалодання майстэрствам чытальніка, аб той ролі, якую адыгралі ў яго творчым лёсе паэзія Я. Коласа і сам паэт.

тады, услед за дзедам, на ўсю моц «падавалі тэкст» збянтэжанаму «артысту» ўжо і самі гледачы. А паміж дзеямі дзед пад воплескі вылазіў з будкі і чытаў які-небудзь твор любімага ім Якуба Коласа. Чытаў ён перад заслонай, і часу яму хапала, бо дэкарацыі перастаўляліся надзвычай доўга. Яго выступленні чакалі і часта прымалі іх лепш, чым нават спектакль.

У аўтарскі тэкст дзед часта ўстаўляў свае ўласныя дабаўленні. Гэта была сакавітая імправізацыя, рыфмаваная і рытмічная.

У дванаццатую гадавіну Кастрычніка на святочным школьным ранішніку адбыўся мой дзіцячы чытальніцкі дэбют. «Асадзі назад» Якуба Коласа якраз і з'явіўся тым вершам, праз які я перажыў першы ў жыцці хвіліны хвалявання на відавочку ў людзей і незабыўную асалоду творчай радасці.

На ранішніку, як і заўсёды, апрача дзяцей былі і дарослыя. У першым радзе сядзеў дзед Гаўрыла і больш за ўсіх пляскаў у далоні. Ён тут жа выдаваў выкананню смачную «прэмію» са свайго ўласнага саду. Я таксама атрымаў ад яго пасля чытання вялікі духмяны антонаўскі яблык. Калі скончыўся ранішнік, дзед запрасіў да сябе ў госці дзяцей — удзельнікаў канцэрта і даў нам, як кажуць, «афіцыйны прыём і абед». Падсунуўшы стол да дубовай канапы, стары пасадзіў нас на яе і на прынесены з сенцаў усю. Пасярэдзіне стала паставіць вялікую гліняную міску мёду і збан квашаных агуркоў. Атрымаўшы ад дзеда па добрай лусце хлеба, мы вясёлым гуртам адкусвалі хрумсткія агуркі і ласаваліся пахучым мёдам.

Пасля пачастунку дзед паказваў нам усё тое, на што ён быў здатны. Перш за ўсё прачытаў «Дзядзьку кухара». Часта даводзілася мне чуць гэты ўрывак, і кожны раз я захпляўся па-новаму, бо і сам выканаўца, мусіць, не ведаў, колькі ў яго ёсць сваіх варыянтаў на выдатны твор паэта.

Пасля чытання дзед іграў на скрыпцы, спяваў жартоўныя беларускія песні, скакаў «Барыню», паказваў, «як бугай б'ецца з воўкам», прыдумваў розныя гульні і, урэшце, завёў грамафон з блішчастай трубай.

Мінаў час. Пасяянае дзедам Гаўрылам зерне любові да

творчасці Якуба Коласа не зарасло ў маёй душы. Дагледжанае руплівай рукою настаўніка Лукаша Дуброўскага, яно дало добры плён.

У школе быў створан літаратурны гурток. Лукаш Піліпавіч стаў яго кіраўніком. Заняткі мы пачалі з пашыранага вывучэння твораў і біяграфій Якуба Коласа і Янкі Купалы. Метад быў такі: спачатку твор чыталі на гуртку ўголос па чарзе, а пасля ўжо выносілі на калектыўнае абмеркаванне. Заключнае і абгульняючае слова рабіў кіраўнік.

Я быў самы малодшы ў гуртку і таму доўга не мог дачакацца свайго чаргі на чытанне, і толькі ўжо напярэдадні зімовых канікул Лукаш Піліпавіч, прыкмеціўшы маё хваляванне, сказаў, што пасля канікул гурток пачне вывучаць паэму Коласа «Сымона-музыка» і першым буду чытаць я.

Радасна ўзрушаны ішоў я дадому і па дарозе вырашаў — так падрыхтавацца да чытання ў гуртку, каб не з кніжкі, як усе іншыя, а напамяць прачытаць «Сымона-музыка».

Як задумаў, так і зрабіў. Яшчэ не паспелі скончыцца зімовыя канікулы, як «Сымона-музыка» я ведаў з пачатку да канца. Памяць мая вытрымала першае выпрабаванне, і ў першы дзень заняткаў гуртка я прачытаў доўгі эпічны твор радок у радок. Таварышы па гуртку слухалі мяне, як зачараваныя, а Лукаш Піліпавіч папрасіў паўтарыць чытанне перад настаўнікамі і вучнямі старэйшых класаў.

Вынікі майго чытальніцкага дэбюту былі зусім неспадзяваныя. Бацька, расчулены пахваламі настаўнікаў у мой адрас, прадаў на кірмашы свае адзіныя хромавыя боты і купіў мне ў Брагіне бобрыкавае паліто і картовыя навіпуск штаны. Гэта была мая першая і, трэба сказаць, зусім неблагая трыфікацыя.

ПЕРШЫЯ КРОКІ У МАСТАЦТВЕ

У 1934 годзе маладыя кінарэжысёры з «Белдзяржкіно» Іосіф Бахар і Павел Малчанаў, шукаючы выканаўцаў на дзіцячыя ролі ў кінафільме «Палескія рабінзоны» (паходзе апавесці Янкі Маўра), натрапілі на мяне. Спачатку мне задалі шэраг эцюдаў, а потым папрасілі што-небудзь пачытаць.

[Працяг будзе.]

НІВОДНАЯ рака Беларусі так не ўслаўлена ў паэзіі, музыцы, як Нёман, задумены і імклівы, цудоўны і прывабны. І, бадай, няма нічога дзіўнага, што наднёманскі край — адзін з багацейшых на народную творчасць. У глыбокай старажытнасці на гэтых берагах нарадзіліся мілагучныя народныя песні, самабытныя танцы. Людзі перадавалі іх з пакалення ў пакаленне, як бяспечны дар свайго душы.

І вось у гэты песенны край прыйшлі творчыя работнікі Беларускага тэлебачання, улюбёнымі вачыма падгледзелі найярчэйшыя праявы народнай душы, адлюстраваныя ў песнях і танцах, і па-майстэрску, цікава, з добрым густам паказалі іх гледачам у тэлефільме «Над Нёманам».

Зацікаўленасць гэта, напэўна, не выпадковая. Аўтар сцэнарыя і рэжысёр Уладзімір Арлоў шчыра прызнаўся ў сваім захваленні — ён родам з Гродзеншчыны.

— Гродзеншчына цяпер перажывае росквіт народнага мастацтва, — гаворыць Арлоў. — Аб гэтым сведчыць фестываль народнай творчасці, які нядаўна тут адбыўся. І мы проста не змаглі праісці міма такой з'явы. Я шкадую, што фільм быў зняты да фестывалю. Цяпер мы бачым, што ён мог быць намнога багацейшы і цікавейшы.

Дзеля справядлівасці трэба сказаць, што і ў тым выглядзе, у якім карціна выйшла на тэлеэкран, яна мае значную цікавасць для гледача. У ёй паказаны шэраг выступленняў удзельнікаў мастацкай самадзейнасці Гродзенскай вобласці. Дэманструецца фільм усяго паўгадзіны, але перад вачыма гледача паўстае і мінулае, і сённяшні дзень. Тут і старажытныя абрадавыя песні і прыпеўкі, і лірычныя народныя песні, і песні сучасных гродзенскіх аўтараў, карагоды і танцы.

Дзе-нідзе бытуе думка, што урбанізацыя — працэс сканцэнтравання насельніцтва ў буйных гарадскіх цэнтрах — вядзе да знікнення фальклору. Фільм «Над Нёманам» цалкам абярэгае гэты пункт гледжання. Народная творчасць існавала, існуе і будзе існаваць, пакуль жывы народ.

...У вясковую хату сабраліся на вачоркі мужчыны і жанчыны. Паскрыпаюць калаўроты, гудуць верацёны, гучыць песня «А ў лузе каліна». Потым пачынаецца карагод. Вусаты гарманіст іграе «Шайбакпольскую кадрылю». Заўважым,

30 РАДАСНЫХ МІНУТ

што гарманіст тут не абы-які: Іосіф Зубрык — былы гусар, удзельнік баёў у Порт-Артуры ў час руска-японскай вайны. Дзве яго дачкі з мужамі ідуць у гэтым вясёлым танцы. Бегаюць пальцы па клавішах гармоніка. Мільгаюць ногі танцораў. Мелодыя расце, шырыцца і ў нейкае імгненне вырываецца за сцены старой сялянскай хаты, на шырокую, сучасную плошчу Гродна. На фоне велічных карпусоў хімічнага камбіната імя Прытыцкага ў віхурнай кадрылі імкліва праносяцца моладзь ансамбля «Лідчанка». Танец і мелодыя тыя ж, але гучаць яны ўзнёсла, радасна, сучасна. Праз увесь фільм праходзіць думка: народнае мастацтва неўміручае, але яно пастаянна відазмяняецца і развіваецца.

У фільме няма прафесійнальных актэраў. Гэта працаўнікі калгасаў, саўгасаў, прадпрыемстваў, на першы погляд, людзі нічым не адметныя. Але гэта толькі на першы погляд. Яны з'яўляюцца носбітамі, зберагалінікамі і стваральнікамі народнага мастацтва. Адзін з іх — Уладзімір Русілка — выкладчык матэматыкі Бершталёўскай школы Шчучынскага раёна. У 1913 годзе ён прыехаў сюды з настаўніцкай семінарыі і з таго часу жыве ў вёсцы. Зачараваны харастом наднёманскага краю, Уладзімір Кузьміч усю сваю душу аддае народнай творчасці, мастацкай самадзейнасці. Ужо шмат гадоў ён кіруе жаночай харавой капэлай вёскі Бершты.

Надзвычай цікава гучыць жартоўная песня «Бабка Еўка, дзед Тамаш» у выкананні лідскай будаўнікоў — трох братоў Урбановічаў.

Высокай ацэнкі заслугаў вае работа апэратара А. Міціўлі. Увесь фільм — гэта трыццаць жыццярэдасных мінут, адзобленых цудоўнымі пейзажамі Панямоння.

Вельмі прыемна, што «Над Нёманам» задуманы як пачатак цэлага цыкла тэлефільмаў аб народнай творчасці ўсіх абласцей Беларусі.

Р. НОВІКАУ.

НА СТАРОНКАХ «КРУГОЗОРА»

Палескі край шчодрый на таленты. Адна вёска славіцца сваімі ткачыхамі, другая — разьбірамі, трэцяя — бондарамі. А вёска Клятная вядома песнямі. Скончыўся нялёгкі працоўны дзень, запаліліся вясчэрнія зоркі, збіраюцца клятнанцы разам, каб адпачыць, паспяваць. Звонкая прыгожая песня з высокім верхнім падгалоскам — падводкай ляціць цераз раку, лугі, лес у суседняе сяло. «Клятнанцы ўжо спяваюць», — гавораць людзі. Самабытныя напевы вёскі Клятнай ўпершыню запісаны на пласцінку, што ўключана ў трэці нумар усеагульнага часопіса «Кругозор», амаль цалкам прысвечанага Беларусі.

Чытач і слухач «Кругозора» даведаецца пра розныя бакі жыцця нашай рэспублікі. «Збіраючыся нават у самы далёкі шлях на любы з пяці кантынентаў, я амаль упэўнены, што абавязкова сустрэну там мінчаніна. Праўда, я не змагу заключыць яго ў абдымкі, але не адмоўлю сабе ў тым, каб дакрануцца да яго пляча. Хаця ён і жалезны, але — змяляк... На палях Азіі і Афрыкі. Еўропы і Аўстраліі пакінуў ён свой глыбокі след, таму што імя яму МТЗ-50 (ці 52), а прасцей, «Беларусь». Гэта радкі з замалеўкі Генадзя Бураўкіна «Мой знамяты зямляк». Так, нашы трактары — паўнамоцныя прадстаўнікі Беларусі ў свеце. Не меншую папулярнасць набылі і магучыя БелАЗы, на новыя мадэлі якіх сёлета ўстанаўліваюцца тысячасільныя дызельныя матары, і універсальныя камп'ютэры, здольныя рашаць складанейшыя навукова-тэхнічныя задачы. Напрыклад, ЭВМ «Мінск-22» з высокай дакладнасцю вызначыла вагу атмасферы Зямлі.

Спартыўны каментар часопіса С. Токараў расказвае пра беларускую школу гімнастыкі, якую на гукавой старонцы прадстаўляюць абсалютная чэмпіёнка Еўропы Тамара Лазакіч, мінскі трэнер Віктар Хамутаў і яго 12-гадовая вучаніца Ліда Горбік. Розныя па характары і творчыя пошукі вядучыя беларускія трэнеры Рэнальд Кныш з Гродна і Вікенцій Дзімітрыў з Віцебска, але вынік іх работы аднолькавы — гімнастыка вышэйшага класа.

Беларуская літаратура на старонках «Кругозора» прадстаўлена нізкай вершаў М. Танка, Ю. Свіркі, А. Пысіна, Р. Бардуліна, Ю. Голуба, В. Вярбы і ўрыўкам з новай апавесці В. Быкава; музыка — спявачкай Р. Чарніжэнка і вакальным квартэтам «Малодосць», якія выконваюць песню Ю. Семлянкі «А мне ў шчасце верыцца» і беларускую народную песню «Чабарок». Асобная музычная старонка часопіса прысвячаецца творчасці беларускага кампазітара Алега Янчанкі.

Якуб КОЛАС і Аляксей СЛЕСАРЭНКА. 1952 год.

МІЖНАРОДНЫ ГОД КНІГІ

З КОЖНЫМ годам беларуская літаратура набірае сілы. Павялічваецца Саюз пісьменнікаў рэспублікі, актывізуецца творчая дзейнасць літаратараў. Толькі за апошнія пяць год выпушчаны сотні новых кніг. Сярод іх зборы твораў Кандрата Крапівы, Міхася Лынькова, Петруся Броўкі, Максіма Танка, Аркадзя Куляшова, Івана Мележа, Івана Шамякіна, Піліпа Пестрака, Максіма Лужаніна, Янкі Брыля, Пімена Панчанкі, Пятра Глебкі, Аляксея Кулакоўскага. Чытачы атрымалі таксама шмат двухтомнікаў і аднатомнікаў выбраных твораў. У тым ліку Цёткі (Алаіза Пашкевіч), Максіма Багдановіча, Міхася Калачынскага, Антона Бялевіча, Рамана Сабаленкі, Аляксея Зарыцкага, Міколы Аўрамчыка, Сяргея Грахоўскага, Ніла Гілевіча, Еўдакі Лось, Аляксея Пысіна, Паўлока Пранузы, Алега Лойкі і іншых.

З мэтай далейшага павелічэння выпуску кніг беларускіх пісьменнікаў, а таксама пісьменнікаў братніх рэспублік і замежных краін у Мінску нядаўна створана новае выдавецтва «Мастацкая літаратура», якое заклікана выпускаць арыгінальныя творы, пераклады з іншых літаратур, зборы твораў, кнігі для дзяцей і юнацтва. Гэтае выдавецтва пачынае ўжо сваю дзейнасць, яно складала план выпуску кніг на 1973 год і рыхтуе перспектывны план выданняў.

На Беларусі зараз дзейнічаюць восем кніжных выдавецтваў: «Беларусь», «Мастацкая літаратура», «Народная асвета», «Навука і тэхніка», «Вышэйшая школа», «Ураджай», выдавецтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна, Галоўная рэдакцыя Беларускай Савецкай Энцыклапедыі. Згодна з планами гэтых выдавецтваў на 1972 год, сёлета павінна выйсці з друку больш тысячы кніг і брашур, а іх агульны тыраж складзе звыш дваццаці двух мільянаў экзэмпляраў.

Як і раней, першае месца ў выдавецкіх планах займае грамадска-палітычная літаратура, якая прапагандуе ідэі марксізма-ленінізма, унутраную і знешнюю палітыку Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада, велізарныя поспехі савецкага народа ў наспехі будаўніцтве, дасягненні ў развіцці народнай гаспадаркі і культуры Беларусі. Неаслабная ўвага ўдзяляецца выпуску школьных падручнікаў, тыраж якіх у гэтым годзе складзе каля 7 мільянаў экзэмпляраў.

Усе выдавецтвы рэспублікі дзейна рыхтуюцца да знамянальных дат, што будзе адзначацца ў нас сёлета. Галоўная ўвага ўдзяляецца выданням, прысвечаным 50-годдзю ўтварэння СССР, паўвекавому юбілею піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна і 90-годдзю з дня нараджэння пачынальнікаў сучаснай беларускай літаратуры і яе класікаў Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Што ж найбольш цікавага атрымае беларускі чытач сёлета з мастацкай літаратуры?

Першы наш клопат — чытанне для дзяцей. З друку ўжо выйшла трэцім выданнем вядомая кніга «Піянеры-героі». Тыраж яе склаў 150 тысяч экзэмпляраў. У кнігарні і бібліятэкі паступіла таксама створаная ў свой час групай беларускіх пісьменнікаў, журналістаў і дзяцей — удзельнікаў вайны кніга «Ніколі не забудзем».

Атрымаюць дзеці і юнакі шэраг кніг, прысвечаных савецкай піянерыі і камсамолу, школе, роднаму краю і яго чудаўнай прыродзе. Нядаўна выйшлі з друку «Чытанка-маляванка» Васіля Віткі, аповесць «Сіні лес» Лідзіі Арабей, перакладзеная на беларускую мову вядомай казка «Залаты ключык або прыгоды Бураціна» А. Талстога, «Загадкі» Ніла Гілевіча, аповесць «Міколка-паравоз» Міхася Лынькова і шмат іншых. Масавым тыражом у перакладзе на рускую мову выпускаецца кніжка Янкі Купалы «Хлопчык і

паэмы» Янкі Купалы, «Сымон-музыка» і «На ростанях» Якуба Коласа. Выдавецтва «Народная асвета» рыхтуе фотаальбомы аб жыцці і дзейнасці Купалы і Коласа, а выдавецтва «Беларусь» разам з Мінскім паліграфічным камбінатам імя Якуба Коласа выпускаць прыгожа аформленыя малафарматныя кніжкі выбранай лірыкі народных паэтаў. Запланавана таксама выданне да юбілеяў зборнікаў песень на словы Купалы і Коласа, буклетаў, паштовак, бланкетаў, закладак у кнігі.

Як і ў мінулыя гады, будзе працягвацца выданне серыі «Бібліятэка беларускай паэзіі», «Бібліятэка беларускай прозы», «Бібліятэка беларускай драматургіі», «Беларускі раман» (на беларускай і рускай мовах), «Паэзія народаў СССР», «Паэзія народаў свету». У «Бібліятэцы беларускай паэзіі» выйшла ўжо больш як 20 кніг, у тым ліку Янкі Купалы, Якуба

У Беларускай дзяржаўнай бібліятэцы імя Ул. І. Леніна. Фота Ю. ІВАНОВА.

Рыгор КАНАВАЛАЎ,
старшыня Дзяржаўнага камітэта па друку
Савета Міністраў БССР

ВЫПУСКАЮЦЬ ВЫДАВЕЦТВЫ БЕЛАРУСІ

лётчык», якая выдадзена ў мінулым годзе на беларускай мове.

Будзе працягвацца выданне серыі «Казка за казай», «З арлінага племя», «Праца ўпрыгожвае чалавека». У серыі «Школьная бібліятэка», якую выпускае выдавецтва «Народная асвета», выйдучь аповесць «Сонца пад шпалы» Хвядоса Шынклера, зборнік аповяданняў маладых беларускіх празаікаў, кніга беларускіх баек, зборнік «Чытач-дэкламатар» і іншыя. Павялічваецца выпуск навукова-папулярнай літаратуры для дзяцей. У параўнанні з мінулым годам тыражы дзіцячых кніг узраслі амаль на 300 тысяч экзэмпляраў, значна палепшыцца іх мастацкае афармленне і паліграфічнае выкананне.

Да 90-годдзя з дня нараджэння народных паэтаў рэспублікі Янкі Купалы і Якуба Коласа выйдучь з друку першыя тамы новых збораў іх твораў. Збор твораў Купалы выдаецца ў пяці тамах, а Коласа — у чатырнаццаці тамах. Выданні гэтых падрыхтаваны Інстытутам літаратуры Акадэміі навук БССР, забяспечаны прадмовамі і навуковымі каментарыямі. Зараз на рэспубліцы праходзіць падпіска на зборы твораў Купалы і Коласа і на васьмітомны збор твораў выдатнага нашага празаіка Кузьмы Чорнага. Рыхтуюцца да выдання і творы вядомага беларускага дзіцячага пісьменніка Янкі Маўра ў чатырох тамах.

Да купалаўскага і коласаўскага юбілеяў выходзяць кнігі «Публіцыстыка» і «Тры

Коласа, Цішкі Гартнага, Міхася Чарота, Кандрата Крапівы, Андрэя Александровіча, Уладзіміра Дубоўкі, Язэпа Пушчы, Змітрака Астапенкі, Юлія Таўбіна. У гэтым годзе выйдучь зборнікі вершаў Алеся Гурло, Адама Русака, Янкі Сіпакова. Атрымаюць чытачы і кнігу «Лірыка каханьня», у якой сабраны лепшыя творы беларускіх паэтаў, прысвечаныя гэтай адвечнай тэме. Перспектывным планам выдання «Бібліятэкі беларускай паэзіі» прадугледжваецца выпуск кніг Францішка Багушэвіча, Максіма Багдановіча, старэйшай беларускай паэтэсы Канстанцыі Буйло і многіх іншых, а ўсяго выйдзе каля 70—80 кніг.

«Бібліятэка беларускай прозы» папоўніцца кнігамі Івана Навуменкі, Міколы Ракітнага, Алеся Савіцкага. Да выдання ў бліжэйшыя два-тры гады рыхтуюцца зборнікі аповяданняў і апавесцей Якуба Коласа, Змітрака Бядулі, Кузьмы Чорнага, Міхася Зарэцкага, Рыгора Мурашкі, Янкі Нёманскага, а таксама шэрагу прадстаўнікоў сярэдняга і малодшага пакаленняў беларускай пісьменніцкай арганізацыі.

У серыі «Беларускі раман» выдаюцца «Даль палаява» Тараса Хадкевіча і «Нямігі крывавыя берагі» Уладзіміра Карпава на беларускай мове, а таксама ў перакладзе на рускую мову з разлікам на ўсесаюзнага чытача раманы А. Алешкі «Дарогі без слядоў», Аркадзя Чарнышэвіча «На рубяжы вякоў», Міколы Лобана

«Зямля мая — лёс мой» і «Гарадок Устроень».

Будзе працягнута выданне на рускай мове — таксама з разлікам на ўсесаюзнага чытача — серыі «Беларуская аповесць», у якой на працягу 1972 года выйдучь кнігі апавесцей Якуба Коласа і Васіля Быкава.

Некалькі гадоў назад у выдавецтве «Беларусь» выйшлі з друку зборнік аповяданняў і раман «Віленскія камунары» Максіма Гарэцкага. Зараз здаецца ў друк і будзе выпушчаны выдавецтвам «Мастацкая літаратура» двухтомнік выбраных твораў гэтага пісьменніка.

Асноўная ж увага выдавецтваў рэспублікі накіравана на выпуск арыгінальных твораў і ў першую чаргу — аб нашай сучаснасці. Народны паэт рэспублікі, лаўрэат Ленінскай прэміі Пятрусь Броўка толькі што выдаў кнігу новых вершаў пад агульнай назвай «Калі ласка». Кніга гэтая — вынік плённай працы паэта за апошнія гады, яна праслаўляе нашу магутную Радзіму, савецкага чалавека-працаўніка, запрашае чытача прысці з паэтам па яго жыццёвых сцэнах, палюбавацца прыгажосцю роднага краю.

Народны паэт рэспублікі Аркадзь Куляшоў падрыхтаваў новую паэму «Далёна да акіяна». З новымі кнігамі выступаюць Янка Брыль, Васіль Быкаў, Аляксандр Міронаў, Іван Пташнікаў, Вячаслаў Адамчык, Алена Васілевіч, Уладзімір Караткевіч, Іван Чыгрынаў, Алесь Шашкоў, паэты Васіль Вітка, Рыгор Барадулін, Аляксей

Пысін, Пятро Прыходзька, Станіслаў Шушкевіч, крытыкі Уладзімір Гніламедаў, Алесь Есакоў, а ўсяго на працягу года запланавана выдаць каля 80 арыгінальных кніг мастацкай прозы, паэзіі, драматургіі і крытыкі.

Выйдзе з друку стаўшы ўжо традыцыйным штогоднік «Дзень паэзіі». На гэты раз ён прысвечанае дружбе народаў Савецкага Саюза і 90-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа. Штогоднік будзе ілюстраваны партрэтамі народных паэтаў і малюнкамі да іх твораў.

Павялічваецца сёлета выпуск літаратуры народаў СССР і замежных краін у перакладзе на беларускую мову. Выйдучь кнігі вершаў Расула Гамзатава і Геворка Эміна, зборнік «Паэзія рабочай Лодзі», кніга вядомага французскага паэта Гійома Апаляна, зборнік аповяданняў сучасных украінскіх празаікаў «Рука друга» і шмат іншых цікавых кніг.

Гэты год для беларускіх выдаўцоў, паліграфістаў і работнікаў кніжнага гандлю з'яўляецца асаблівым — ён абвешчаны Міжнародным годам кнігі. Таму ў рэспубліцы праводзяцца розныя масавыя мерапрыемствы: тыдні і месячнікі па распаўсюджванню літаратуры, кніжныя кірмашы, сустрачкі аўтараў кніг з чытачамі, літаратурныя дыспуты, кніжныя выстаўкі-продажы, гутаркі аб ролі кнігі ў барацьбе за мір і сацыяльны прагрэс і г. д. У гарадах і вёсках ствараюцца клубы кнігалюбаў, а пры кнігарнях — грамадскія саветы па прапагандзе літаратуры. Па-святотанаму афармляюцца бібліятэкі, кнігарні, кіёскі, школы, клубы. Да кнігі прыкавана ўсеагульная ўвага. Лозунг «Кніга для ўсіх» у Беларусі даўно ўжо стаў рэальнасцю. У гэтым — вялікая заслуга нашых выдавецтваў, паліграфістаў і работнікаў кніжнага гандлю. Зроблена многа, а наперадзе — новыя задачы, новыя мільёны кніг. Іх з неадарваным чаканнем чытач Савецкай Беларусі, якая стала літаральна кніжнай дзяржавай.

Хроніка культурнага жыцця

Больш за трыста дзяцей займаецца ў Навагрудскай дзіцячай музычнай школе. Многія з іх не толькі авалодваюць тэхнічай ігра на баяне, домры, фартэпіяна, скрыпцы і іншых інструментах, але і самі сачыняюць музычныя п'есы, песні, танцы. Нядаўна дырэктарыя школы правяла конкурс на лепшы музычны твор, які ўвойдзе ў рэпертуар канцэртнай праграмы, прысвечанай 50-годдзю ўтварэння СССР.

Журы з выкладчыкаў школы і грамадскасці горада прызнала лепшымі творы для фартэпіяна Гры Ібадавай і песню «Жывая сувязь» Галі Уласенкі.

На Кіеўскай студыі тэлебачання адбылася перадача, прысвечаная выхадзі ў свет двухтомнай анталогіі беларускай паэзіі на украінскай мове. У ёй прынялі ўдзел складальнікі анталогіі — Мікола Нагнібеда і беларускі паэт Анатоль Вялюгін.

Украінскія паэты Алекса Юшчанка, Браніслаў Сцепанюк і заслужаны работнік культуры БССР Аляксей Слесарэнка выступілі з чытаннем вершаў, змечаных у анталогіі. У гэтай жа перадачы прынялі ўдзел артысты украінскага тэлебачання і кіеўскіх тэатраў.

Вечары, прысвечаныя выхадзі ў свет анталогіі беларускай паэзіі на украінскай мове, адбыліся ў многіх установах сталіцы Украіны.

Калектыв Дзяржаўнага музея БССР рыхтуе выставку «Беларусь у брацкай сям'і народаў». Яна адкрываецца ў Цэнтральным музеі рэвалюцыі ў Маскве.

Творчасці Генадзя Бураўкіна быў прысвечаны вечар у клубе Саюза пісьменнікаў БССР. Пра звонкую ліру паэта расказаў М. Аўрамчык і крытык Д. Бугаёў. Затым прысутныя слухалі вершы Г. Бураўкіна, якія чытаў аўтар. У заключэнне вечара прагучалі

лі песні, напісаныя на вершы паэта, у выкананні артыстаў В. Кір'ячэні, М. Пушкарова, Г. Ваяводзінай.

«Увага, здымка!» — так называецца новая апэрата, А. Эшпая, якую паставіў у Дзяржаўным тэатры музычнай камедыі БССР па п'есе В. Рачэра і В. Канстанцінава рэжысёр Алэг Далгаполаў. Арыгінальныя дэкарацыі для гэтага спектакля зрабіў мастак Анатоль Марозай, дырыжор — Эдуард Арашкевіч.

Іх не мінула тое вялікае гора...

Целы іх рвала і нявечыла гарачае жалеза, агонь прагна лізаў іх рукі і грудзі, паряхавы дым горкай атрутай ахутаў кроны. Магутны і мужны дуб, які не схіляўся нат перад бурамі, які не баяўся самой агністай маланкі, здавалася, канаў. Набрывалы боллю, апалены полымем, ён узняў счарнелыя рукі да неба, быццам просячы збавення. Але і ў небе лунала смерць.

Бярозе было яшчэ цяжэй, бо яна слабейшая. Яе, белую велічную мадонну, расстрэльвалі ва ўпор, грудзі яе распорвалі чыгуннымі асколкамі. І яна, хістаючыся ад таго д'ябальскага шквалу, траціла прытомнасць. Але і яна жыла.

Поячы сокамі сваімі, змешанымі са слязамі і крывёю, жыццё ім захавала няскораная маці-зямля. Дуб затаіў адчай—без патомства, якое

было спалена або растаптана гусеніцамі танкаў, яму прыдзецца век векаваць адзінокім інвалідам. А бяроза плакала кожную вясну. Выплакаўшы ўсе слёзы, парадзіла і ўздавала дачушку—кучаравую і стройную прыгажуню. І скарылася лютая смерць перад неадольнай сілай жыцця.

Такіх помнікаў няма, мусіць, сярод заморскіх баабабаў і кедраў, эўкаліптаў і крыптамерый. Гэткія нерукатворныя манументы прырода захавала на беларускай зямлі. Каб яны—векавыя волаты-дубы і мужныя бярозы—былі маўклівымі сведкамі нашай пакуты і нашай бессмяротнасці.

Фота В. ЖДЯНОВІЧА і П. МАГЛОВА.

ЯКІМ БУДЗЕ МУЗЕЙ

Ул. І. ЛЕНІНА

З кожным годам расце колькасць наведвальнікаў у Цэнтральным музеі Ул. І. Леніна. Аднак далёка не ўсё, што мае музей, наведвальнікі бачаць у экспазіцыі. Вялікая колькасць экспанатаў знаходзіцца ў запасніках, паколькі экспазіцыйная плошча не ў стане ўсё змясціць. У сувязі з гэтым узнікла пытанне аб узвядзенні новага будынка. Выканком Массавета выдзеліў участак. Музей будзе пабудаваны ў цэнтры Масквы, паблізу крамлёўскага ансамбля, на вуліцы Валхонка, паміж музеем выяўленчых мастацтваў імя Пушкіна і Дзяржаўнай бібліятэкай імя Леніна.

Саюзам архітэктараў СССР і галоўным архітэктурна-планіровачным упраўленнем аб'яўлены адкрыты конкурс на лепшае рашэнне архітэктурна новага будынка. Цяпер у Музеі Ул. І. Леніна адкрыта выстаўка конкурсных праектаў. Прадстаўлена 178 работ, якія паступілі з розных гарадоў краіны.

ІМЕМ ПЕРШАГА КАСМАНАУТА

У Крымскай астрафізічнай абсерваторыі група навуковых супрацоўнікаў Інстытута тэарэтычнай астраноміі Акадэміі навук СССР пры дапамозе магутнага радыётэлескопа выявіла ў сузор'і Льва новую малую планету (астэроід). Яна абарачаецца вакол сонца на эліптычнай арбіце і пры назіранні выглядае як зорка 15—16-й велічыні. Вучоныя вырашылі прысвоіць астэроіду імя адважнага першапраходца космасу Юрыя Гагарына. Міжнародны планетны цэнтр у Цынцынаці (ЗША) паведаміў, што гэта рашэнне афіцыйна зацверджана.

ДРЭВА МАЦНЕЙ ЗА МЕТАЛ

Навукова-даследчы інстытут ядзернай энергетыкі Акадэміі навук БССР займаецца пошукам новых эфектыўных цеплаасобітаў для атамных электрастанцый. Адначасова вучоныя распрацоўваюць метады комплекснага выкарыстання ядзернага гаручага—для выпрацоўкі электраэнергіі і атрымання карысных матэрыялаў.

І хоць другі напрамак не галоўны для інстытута, тут атрыманы вельмі цікавыя вынікі, якія па сутнасці з'яўляюцца «пабочным прадуктам» навуковага пошуку. Напрыклад, звыклія для ўсіх нас дрэва і тканіны, прай-

ГУМАР

— Значыць, ты не ведаеш, калі пачалася Трыццацігадовая вайна?

— Так, пан настаўнік. Але я ведаю, колькі год яна працягвалася.

— Вы гаворыце па-англійску?

— Не.

— Па-французску?

— Не.

шоўшы адпаведную апрацоўку гама-праменнямі, атрымліваюць зусім новыя, нечаканыя якасці. Брускі звычайнай сасны або елкі, насычаныя манамерамі, атрымаўшы пэўную дозу гэтых праменняў, мала падобны на дрэва. Па знешняму выгляду яны нагадваюць мрамур, а па цвёрдасці — метал.

Больш таго, дрэва з «атамнай закалкай» не гарыць у агні, не намакае, не гніе ў вадзе.

СТОТЫСЯЧНЫ ЭКСПАРТНЫ

Пабліскваючы лакам і хромам, ён зрабіў апошнія «крокі» па галоўнаму канвееру Маскоўскага аўтазавода імя Ленінскага камсамола і лёгка выкаціўся на здатную пляцоўку цэха. Наперадзе ў яго — дарогі братняй Чэхаславакіі. Гэты «Масквіч-412», замкнуў сабой сотую тысячую машын, што пайшлі ў сяброўскую краіну...

«Аўтаэкспарт» Савецкага Саюза пастаўляе легкавыя аўтамабілі, аўтобусы, спемашыны, мотатэхніку, веласіпеды і гаражнае абсталяванне ў 75 краін свету. Першыя нашы машыны пайшлі ў Чэхаславакію ў 1948 годзе, калі туды была адпраўлена партыя з 30 легкавых і 150 грузавых аўтамабіляў. Асабліва папулярныя за рубяжом нашы «Масквічы». Яны праславілі сябе на марэфонскіх ралі Лондан — Сідней, Лондан — Мехіка, у «Тур дэ Еўроп». Гэта зручныя і, галоўнае, надзейныя машыны.

ГАГРА ЧАКАЕ ГАСЦЕЙ

У Гагры — жамчужыне Прычарнамор'я — адначасова могуць адпачываць больш за 150 тысяч чалавек. Курорт сёння ў рыштваных новабудоваў. У гэтым сезоне тут з'явіцца новыя карпусы.

Хутка прымуць першых гасцей дом адпачынку на Халоднай рэчцы ў Гантыядзі, новы будынак санаторыя «Тбілісі». Паводле перспектывнага плана, тут прадугледжваецца ўзвядзенне дзесяці новых санаторыяў і дамоў адпачынку. Будзе пабудаваны турыстычны комплекс на тысячы месцаў, а ля самага берага мора — плавальны басейн з падагрэвам вады. Уздымаецца шматпавярховы будынак гасцініцы «Інтурыст» на 900 месцаў. Новая курортная паліклініка здолее адначасова абслухаць да 500 чалавек. Намечана пабудова прадырмствы харчовага і бытавога прызначэння.

НАС САГРЭЕ ДРУЖБА

«Квартэт «Роял найтс» — вядомы музычны калектыў. Мне і раней даводзілася слухаць яго запісы, выдатныя па якасці, бліскучыя па тэхніцы выканання. Квартэт — акадэмічны, вельмі зладжаны, з багатай поліфаніяй і аранжыроўкай. Прыемна, што ў рэпертуары многа песняў на рускай мове. Адчуваюцца сяброўскія адносіны японскіх артыстаў да савецкіх людзей», — так каменціраваў выступленне квартэта ў Мінску заслужаны артыст БССР Віктар Вуячыч.

«Роял найтс» — каралеўскія рыцары. «Аднак, — як сказаў Кендзі Ямасіта, прадстаўляючы глядачам сваіх таварышаў Ісіакі Мацукава, Куніо Кацуяма і Джо Сасакаі, — мы не рыцары, а звычайныя японскія хлопцы, якія больш за ўсё на свеце любяць песню».

У рэпертуары ансамбля японскія песні і песні народаў свету на англійскай, французскай, нямецкай, італьянскай, рускай мовах, але ўсе яны зразумелыя і хвалюць глядачоў, таму што артысты імкнучыся перадаць асабліваці песеннай творчасці, душу таго народа, які іх стварае.

Песні розныя па характары. Поўныя глыбокага, шчырага па-

чуцця японскія «Будзь са мной», якую артысты падрыхтавалі спецыяльна да гастролі ў СССР, «Цуд любві». Гераічнаму народу В'етнама прысвечана песня «Няхай на небе свецця сонца і зоркі». Народны гумар — у жартоўнай негрыцянскай песні «Сухія косці» і японскай «Хор жабянят».

Бурай апладысмантаў узрываецца зала, калі са сцэны гучаць савецкія песні «Рускае поле», «Чырвоная рута», «Чортава кола».

«Нам вельмі падабаюцца рускія песні, — адзначаюць госці. — У нашым рэпертуары іх многа. З гэтай паездкі думаем прывезці яшчэ некалькі новых песень».

Ансамбль «Роял найтс» пабыў на гастроліх у Румыніі, Венгрыі, Чэхаславакіі, Югаславіі, пяць разоў у Савецкім Саюзе. «У вашай краіне, — гаворыць Кендзі Ямасіта, — мы заўсёды маем самы цёплы прыём, самага ўважлівага і добразычлівага слухача. Мы, артысты, беспамылкова вызначаем, як прымаюць нас і нашы песні. Савецкія глядачы — гэта людзі шчырыя, з высокай музычнай культурай. Тут нам падабаецца выступаць нават больш, чым у сябе дома. З японскімі глядачамі цяжка ўстанавіць кантакт. Ім пада-

баецца — яны апладыруюць, не падабаецца — таксама апладыруюць. Тут усе апладысменты толькі ад душы».

На нашы пытанні, як спадабалася гасцям Савецкай краіны, Мінск, зноў адказвае Кендзі Ямасіта. Ён добра валодае рускай мовай, і з ім можна гутарыць без перакладчыка.

— Наш пяты прыезд у Савецкі Саюз, здаецца, гаворыць сам за сябе. З краінай мы маем магчымасць знаёміцца яшчэ і як турысты. Для нас усюды арганізуюцца экскурсіі.

— Мінск сустраэў нас цяплом і сонцам. Калі я першы раз прыязджаў сюды, было холадна, і я амаль не выходзіў з гасцініцы. Цяпер мы пабывалі на экскурсіі ў Хатыні, часта хадзілі па горадзе. У ім многа святла і прасторы. — Першага мая мы былі на святочнай дэманстрацыі. У нас таксама адзначаюць першамайскія святы, але ніколі яны не бываюць такімі ўрачыстымі і масавымі. На дэманстрацыю выйшаў увесь Мінск.

У нас цяпер тут многа сяброў. Наступны раз, калі прадставіцца такая магчымасць, мы прыедзем нават у заву. Нас сагрэе дружба.

Д. ЧАРКАСАВА.

ПЕРШЫ КОНКУРС-БАЛЬ

Дзень гэты быў для акцябратаў 96-й мінскай школы незвычайным. Дзіва што! Гэта ж яны — удзельнікі самага сапраўднага конкурса бальных танцаў. Такія конкурсы ўжо даўно праводзяцца, і не толькі ў сталіцы рэспублікі. Беларускія танцоры не раз паспяхова выступалі на ўсеаюзных і міжнародных танцавальных спаборніцтвах. Так, але гэта былі конкурсы для дарослых. А вось для малых конкурс арганізаваны ўпершыню.

Ужо два гады ў школе № 96 выкладаюцца ў пачатковых класах урокі рытмікі. На іх дзеці вучацца прыгожа танцаваць. Ох, і нялёгка ж гэта справа! То партнёрша не з таго боку ад партнёра стане, то падзякаваць адзін аднаму за танец за-

будуць, то ніяк новае па не ўдаецца.

І вось — конкурс! Усё, чаму навучыліся акцябраты на ўроку, вынеслі яны на суд строгага журы і балельшчыкаў. Іх, дарэчы, сабралася ў зале многа: прыйшлі бабулі і дзядулі, мамы і таты, старэйшыя браты і сёстры. Малыя вельмі стараюцца. Танцы самыя розныя: полечка і сіртэкі, па-дэ-грас і вальс.

Пераможцамі сярод першакласнікаў сталі Анджэла КУЛЯШОВА і Сярожа ШЧАЦІНІН. Журы ўручыла ім першыя ў іх жыцці дыпломы, значкі пераможцаў і вялікія «залатыя» медалі, зробленыя з чыстага... шакаладу.

Фота А. НІКАЛАЕВА.

— Але ж тут напісана, што ў вашым рэстаране гавораць на ўсіх мовах?

— Гэта госці, а не мы.

Дзіўна, як гэта нікому не прыйшло ў галаву ўключыць у лік выйгрышаў па латарэі не толькі аўтамашыну, але і гараж...

На чыгуначным вакзале, у буфэце.

— Мы стараемся даваць порцыі меншыя, каб ніхто з пасажыраў не спазніўся на поезд.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44. ТЭЛЕФОНЫ: 33-07-82, 33-03-15, 33-15-15, 39-87-92.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі. Зак. № 563.